

SAK 2/2002

ORIENTERING OM UTVIKLINGEN AV FISKET ETTER TORSK NORD FOR 62°N I 2002, HERUNDER SAMLEKVOTEORDNINGEN.

1. GENERELT

1.1. KVOTESITUASJONEN FOR TORSK

I Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen (5.- 10. november 2001) ble det enighet om følgende:

Totalkvoten for 2002, inkludert 40.000 tonn «Murmanskorsk», fastsettes til 395.000 tonn. I tillegg kommer 40.000 tonn norsk kystorsk. Av den samlede kvoten på 435.000 tonn avsettes 55.900 tonn til tredjeland. De resterende 379.100 tonn deles likt mellom Norge og Russland.

Etter en overføring på 6.000 tonn til Norge fra Russland er fordelingen av torskekvote som følger:

Tabell 1, Kvotesituasjonen for 2002:

Norge:	195.550
Russland:	183.550
Tredjeland:	55.900
Sum:	435.000

Av den norske kvoten ble et tilleggskvantum på 215 tonn avsatt til tredjeland. Disponibelt for norske fiskere er da 195.335 tonn torsk.

Den norske kvoten av torsk er fordelt med 58.878 tonn (29,63%) til trålerne og 137.457 tonn (70,37%) til den konvensjonelle flåten.

1.2. SAMLET FISKE AV TORSK HITTIL I ÅR

Ved utgangen av uke 19 (pr. 12. mai) var det registrert følgende landet kvantum torsk (tonn rundvekt) fordelt på de ulike salgslag:

Tabell 2:

Salgslag	Konvensjonelle	Trål	Sum
Norges Råfisklag	112.630 tonn	24.459 tonn	137.089 tonn
Sunnmøre og R. Fiskesalgslag	6.362 tonn	9.026 tonn	15.388 tonn
Vest-Norges Fiskesalgslag	1.179 tonn	35 tonn	1.214 tonn
SUM	120.171 tonn	33.520 tonn	153.691 tonn
Kvoteavsetning	137.457 tonn	57.878 tonn	195.335 tonn
Rest	17.286 tonn	24.358 tonn	41.644 tonn
% Utnyttelse	87,4 %	57,9 %	78,7 %

På samme tidspunkt i fjor var utnyttelsen av torskekvoten på totalt 73,3%. Utnyttelsen er således noe høyere i år enn i fjor. I fjor hadde henholdsvis konvensjonelle og trål utnyttelse på 81.1% og 54,7%.

1.3. LOFOTFISKET

I følge foreløpige tall fra Norges Råfisklag er årets skreikvantum 44.147 tonn rund vekt. Følgende oversikt viser totalt skreikvantum, samt deltakelse i antall fartøy og antall mann påmeldt til Lofotoppsynet for årene 1983-1996. Fra og med 1997 er kvantum og antall fartøy basert på sluttseddelstatistikken. For disse årene har vi dermed ikke oversikt over hvor mange mann som har deltatt i Lofotfisket.

Tabell 3, Lofotfisket:

År	Kvantum	Antall fartøy	Antall mann
1983	81.392	1.853	4.488
1984	72.341	1.836	4.543
1985	39.856	1.041	3.593
1986	23.835	905	2.347
1987	28.635	1.028	2.648
1988	18.453	933	2.349
1989	21.800	777	1.960
1990	23.757	994	1.992
1991	38.622	1.760	3.343
1992	44.688	2.030	3.780
1993	49.320	1.760	3.414
1994	60.455	1.615	3.291
1995	51.690	2.065	4.000
1996	50.375	1.772	3.971
1997	57.592	1.609	
1998	52.432	1.627	
1999	29.620	1.600	
2000	28.389	1.451	
2001	29.772	1.326	
2002	44.147	1.487	

Som vi ser av tabellen er årets Lofotfiske atskillig større enn lofotfisket de siste tre årene, også antall deltakende fartøy er gått opp. Noe etterslep i statistikken kan påregnes, slik at tallene vil øke.

1.4. FORDELING AV FANGST AV TORSK PÅ KONVENSJONELLE REDSKAP

Oversikten nedenfor viser fordelingen av fangst av torsk mellom de konvensjonelle redskapene (garn, line, juksa og snurrevad) pr. månedsskiftet april/mai for årene 1989 - 2002. Tabellen inkluderer alle konvensjonelle fartøy.

Tabell 4, Redskapsstatistikk:

År	Garn		Line		Juksa		Snurrevad	
	Tonn	%	Tonn	%	Tonn	%	Tonn	%
1989	50.130	56,4	19.818	22,3	6.029	6,8	12.932	14,5
1990	24.617	50,3	8.526	17,7	10.276	20,4	5.596	11,6
1991	52.963	51,2	17.506	16,9	21.633	20,9	11.378	11,0
1992	55.106	52,0	15.352	14,5	23.756	22,4	11.802	11,1
1993	64.615	51,9	21.392	17,2	20.127	16,2	18.230	14,7
1994	79.343	50,0	30.592	19,3	23.142	14,6	25.506	16,1
1995	70.912	51,2	30.964	22,4	10.894	7,9	25.617	18,5
1996	79.366	52,5	31.759	21,0	10.838	7,2	29.298	19,4
1997	88.205	55,5	28.932	18,2	9.472	6,0	32.393	20,4
1998	84.496	57,5	25.045	17,0	7.649	5,2	29.620	20,2
1999	53.766	53,6	18.085	18,0	6.569	6,5	21.943	21,9
2000	47.154	55,0	13.368	15,6	4.978	5,8	20.240	23,6
2001	53.983	51,8	18.060	17,3	8.939	8,6	23.077	22,2
2002	57.945	49,1	20.776	17,6	14.129	12,0	25.129	21,3

Som vi ser av tabellen har spesielt juksaflåten fisket forholdsvis godt i januar- april i år i forhold til foregående år.

2. REGULERINGSOPPLEGGET OG UTVIKLING I FISKET ETTER TORSK MED KONVENSJONELLE REDSKAP

Reguleringsopplegget for den konvensjonelle flåten er også i år tredelt: Fartøy på 28 meter og over, gruppe I og gruppe II. Innenfor gruppe I har man etter forslag fra Norges Fiskarlag delt flåten inn i 4 grupper. Gruppene er inndelt etter fartøyets største lengde, dvs faktisk lengde. Nedenfor følger en gjennomgang av de enkelte reguleringsgruppene.

2.1. FARTØY PÅ 28 METER OG OVER.

Deltakelsen til alle fartøy på 28 meter største lengde og over er i 2002 regulert innenfor samme ordning som i tidligere år, jamfør "Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei m.v. for fartøy på 28 meter største lengde og over som fisker med konvensjonelle redskap i 2002".

Fisket er regulert med fartøykvoter og eventuell bifangst må dekkes innenfor fartøykvotene. Fartøy som fisker med line eller i kombinasjon med line må avsette 30% av sin fartøykvote til perioden etter 1. september.

Det er avsatt 17.608 tonn til denne fartøygruppen, noe som utgjør 12,81% av avsetningen til den konvensjonelle flåten.

Pr. 12. mai er det landet 4.722 tonn, det gjenstår dermed 12.886 tonn av gruppekvoten for disse fartøyene. Dette er som forventet, da denne fartøygruppen tradisjonelt fisker mesteparten av kvoten på slutten av året.

2.2. FARTØY I GRUPPE I.

Deltakelsen innenfor denne gruppen er regulert i medhold av "Forskrift om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62°N i 2002."

Som nevnt over er denne gruppen i år delt inn i 4 reguleringsgrupper; Fartøy under 10 m., fartøy mellom 10 og 14,9 meter, fartøy mellom 15 og 20,9 meter og fartøy fra 21 til 27,9 meter. Gruppekvotene ble fastsatt i tråd med Norges Fiskarlags vedtak og fremgår av tabellen nedenfor:

Tabell 5:

Lengdegruppe	Gruppekvote	%
Under 10 m. s. l.	13.794 tonn	13,25
10 – 14,9 m. s. l.	39.819 tonn	38,25
15 – 20,9 m. s. l.	31.231 tonn	30,0
21 – 27,9 m. s. l.	19.259 tonn	18,5

De to reguleringsgruppene under 15 meter er regulert med samlekvoter, mens de to gruppene over 15 meter er regulert med maksimalkvoter og periodisering. Gruppene blir gjennomgått nedenfor.

2.2.1. Fartøygruppen fra 21 meter største lengde til og med 27,9 meter største lengde.

Denne fartøygruppen har en gruppekvote av torsk på 19.259 tonn. Av dette skulle i utgangspunktet 20% avsettes til et fiske etter 1. september. Fiskeridirektøren endret imidlertid den 11. januar periodiseringen til 10%.

Bakgrunnen for at Fiskeridirektoratet endret periodiseringen er følgende: Under møtet i Reguleringsrådet høsten 2001 var det diskusjon rundt overreguleringsgraden i fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62°N i 2002. Landssiden ønsket en relativt lav overregulering, mens flåtesiden ønsket en noe større overregulering. For å holde overreguleringsgraden forholdsvis lav (20%), foreslo derfor Fiskeridirektøren som et kompromissforslag, at 20% av gruppekvotene av torsk for fartøy over 15 meter skulle avsettes til fiske etter 1. september. Dette ble vedtatt enstemmig.

Fiskeridirektoratet fant i etterkant av møtet at ikke mer enn 10-15% av gruppekvote de senere årene har blitt landet etter 1. september. Dersom dette tallmaterialet hadde foreligget under møtet i Reguleringsrådet ville ikke Fiskeridirektøren satt frem sitt forslag om 20% periodisering.

Basert på det overnevnte fant Fiskeridirektøren det riktig å endre periodiseringen slik at periodiseringen er i tråd med den andel som tradisjonelt har blitt fisket etter 1. september. Som nevnt ble dette iverksatt allerede 11. januar. Fiskeridirektøren beklager imidlertid at Reguleringsrådet medlemmer ikke ble tilstrekkelig hørt i forbindelse med endringen.

Fisket innenfor denne gruppen er regulert med maksimalkvoter, hvor det er lagt inn en overregulering på 20%.

Det direkte fisket i denne gruppen ble stoppet 10. april for å sikre at 10% av gruppekvote skulle gjenstå til et fiske etter 1. september. Fisket ble stoppet på kort varsel og en beregnet at en ville ha igjen minst 2.000 tonn til fisket etter 1. september. På grunn av godt vær og god tilgjengelighet var fisket imidlertid svært godt i dagene før stoppen. De siste 3 dagene før stoppen trådte i kraft ble det således landet hele 3.800 tonn, noe våre prognoser ikke hadde tatt høyde for. Periodekvoten ble dermed kraftig overfisket.

Pr 12. mai er det totalt landet 19.843 tonn av denne fartøygruppen. Gruppekvote er dermed overfisket med 584 tonn. Som følge av at hele gruppekvote er oppfisket vil det ikke bli åpnet for et direkte fiske etter 1. september for denne fartøygruppen.

2.2.2. Fartøygruppen fra 15 meter største lengde til og med 20,9 meter største lengde.

Denne fartøygruppen har en gruppekvote av torsk på 31.231 tonn. Også for denne gruppen ble periodiseringen tidlig i januar endret fra 20% til 10% avsetning til etter 1. september.

Fisket innenfor denne gruppen er regulert med maksimalkvoter, hvor det er lagt inn en overregulering på 15%, noe en i utgangspunktet antok ville være tilnærmet fartøykvoter.

Fisket var også for denne gruppen svært godt og en valgte å stoppe det direkte fisket 21. april. Våre prognoser med hensyn til stopptidspunkt traff noe bedre for denne gruppen enn for gruppen over, i og med at det ved stopptidspunktet var landet 27.374 tonn.

Som følge av et visst etterslep i tallene, samt bifangst av torsk etter stopptidspunktet er det pr 12. mai landet 28.353 tonn. Det gjenstår dermed 2.878 tonn til bifangst og et direkte fiske etter 1. september.

2.2.3. Samlekvoteordningen.

Samlekvote som reguleringsform er i år innført for alle fartøy under 15 meter største lengde i gruppe I. Samlekvotene er garanterte og omfatter torsk, hyse og sei nord for 62°N. Omregningsfaktoren mellom artene er: 1 kg sei = 0,3 torskeenheter, 1 kg hyse = 0,7 torskeenheter og 1 kg torsk = 1 torskeenheter.

Samlekvotene fremgår av tabellen nedenfor.

Tabell 6:

Lengdegrupper	Torsk	Hyse	Sei	Samlekvote
0 – 6,9	17,4	14	18	32,6
7 – 7,9	21,2	14	18	36,4
8 – 8,9	23,7	14	18	38,9
9 – 9,9	29,9	14	18	45,1
10 – 10,9	34	17,5	28,8	54,9
11 – 11,9	43,9	17,5	28,8	64,8
12 – 12,9	53,7	17,5	28,8	74,6
13 – 13,9	66,9	17,5	28,8	87,8
14 – 14,9	76,8	17,5	28,8	97,7

Torskekvoten som inngår i samlekvoten beregnes på grunnlag av fartøyets basislengde. Fartøyene kan ikke fiske mer enn 90% av samlekvoten som torsk.

Av torsk er det avsatt 13.794 tonn for fartøy under 10 meter og 39.819 tonn for fartøy mellom 10 og 14,9 meter. Avsatt kvantum av hyse og sei til samlekvotereguleringen er henholdsvis 11.672 tonn og 19.375 tonn. Avsatt kvantum av hyse og sei til samlekvoteregulering er imidlertid ikke fordelt på de to lengdegruppene.

Dersom man ser på samlekvotereguleringen under ett, dvs ikke splitter opp i 2 lengdegrupper er status pr. 12. mai:

Tabell 7:

Samlekvote	Fangst av torsk	Fangst av hyse	Fangst av sei	Rest samlekvote
67.595,9 tonn	54.441 tonn	3.706 tonn	6.096 tonn	8.732 tonn

Samlekvoten i tabellen over er regnet i torskeenheter. Fangsttallene i tabellen er ikke omregnet, men ved beregning av rest samlekvote har man regnet om til torskeenheter.

Det avsatte kvantumet av torsk (13.794 + 39.819 tonn) er som vi ser av tabellen på det nærmeste oppfisket. Dersom man ser på lengdegruppene hver for seg har fartøy under 10 meter fisket 8.395 tonn torsk, mens fartøyene mellom 10 og 14,9 meter har fisket 46.046 tonn. Den største fartøygruppen har således fisket en god del mer torsk enn avsetningen på 39.819 tonn torsk til denne fartøygruppen.

Tatt i betraktning at hovedsesongen av torsk nå er ferdig var det forventet at en stor del av fangstene ville være torsk på dette tidspunktet, men at dette ville jevne seg ut når man ser på året under ett.

Dersom man ser på prosentvis fordeling av fangsten av de tre artene utgjør torsk 84,7%, hyse 5,8% og sei 9,5%. Ser man på forholdet mellom avsatt kvantum er dette: 63,3% torsk, 13,8% hyse og 22,9% sei. For å få et sammenligningsgrunnlag har vi sett på hva fartøy under 15 meter i gruppe I fisket av torsk, hyse og sei i perioden januar – mai i fjor. Den prosentvise fordelingen av fangsten var da 78,9% torsk, 8,6% hyse og 12,4% sei. Dette blir ikke helt rett sammenligning all den stund fartøyene da hadde et reguleringsopplegg i hyse- og seifisket som innebar kappfiske og således hadde en motivasjon for å prioritere disse fiskeriene for å sikre sin andel før fisket ble stoppet i første periode. Det må også legges til grunn, ut fra

tradisjonelt fangstmønster, at hyse og sei vil prioriteres i gjenværende periode av 2002. Landet kvantum av torsk, hyse og sei var i perioden januar til mai i 2001 44.408 tonn, 4.858 tonn og 6.993 tonn. Det ble således i årets 5 første måneder fisket mer sei og hyse i fjor og atskillig mindre torsk.

Hvis vi ser på gjennomsnittlig førstehåndsverdi denne gruppen har oppnådd hittil i år er prisforholdet mellom hyse og torsk 0,80, mens prisforholdet mellom sei og torsk er 0,39. Det er således ikke noe ved det relative prisforholdet mellom artene som skulle tilsi et fiske på torsk på bekostning av hyse og sei. Det er tvert imot slik at de gjeldende omregningsfaktorene for hyse og sei på henholdsvis 0,7 og 0,3 er lav i forhold til prisforholdet i markedet. Dersom man skulle benytte omregningsfaktorene til å motivere til å fiske hyse eller sei isteden for torsk vil man måtte redusere omregningsfaktorene, og da vil de i enda mindre grad reflektere prisforholdet i markedet.

Fartøyene har en begrensning på at de ikke kan fiske mer enn 90% av samlekvoten som torsk.

Siden mesteparten av torskekvantumet allerede er oppfisket kan det imidlertid være grunn til å se på omregningsfaktorer/overregulering/maksimum andel torsk ved en eventuell videreføring av samlekvoteregulering til neste år.

2.3. FARTØY I GRUPPE II.

Fartøy i gruppe II har i år en gruppekvote på 13.746 tonn, hvorav 5.000 tonn skulle avsettes til et fisket fra 1. mai. Det er i tillegg avsatt en buffer/bifangstkvote på 2.000 tonn, blant annet til å dekke fritidsfiske.

Fisket i gruppe II er regulert med maksimalkvoter på samme nivå som i 2001, noe som innebærer en høyere grad av overregulering siden gruppekvoten i år er lavere enn gruppekvoten i 2001.

Fartøy under 10 meter kan fortsette fisket innenfor garantert kvantum, selv om gruppekvoten eller periodekvoten er beregnet oppfisket.

Når fisket er stoppet har fartøy i denne fartøygruppen anledning til å fiske inntil 10% torsk i fisket etter andre arter.

Det direkte fisket ble stoppet 14. april i det en beregnet at periodekvoten var oppfisket. Det direkte fisket ble deretter åpnet 1. mai på andre periodekvote. Pr 12. mai er det landet 12.508 tonn, hvorav 896 tonn er fritidsfiske m.m. og belastes bufferkvoten. Fisket er i skrivende stund ikke stoppet. En forventer imidlertid at kvoten vil være oppfisket i månedskiftet mai/juni.

Tabellen nedenfor viser deltakelsen i fisket i perioden januar – april i 1999 - 2002.

Tabell 8, Deltakelsen i gruppe II:

Lengdegrupper:	Antall fartøy:			
	1999	2000	2001	2002
0-7,9 meter	999	907	1.026	1004
8 – 9,9 meter	967	947	1.036	1092
10 – 14,9 meter	331	331	410	404
Over 15 meter	25	31	55	54
Sum	2.322	2.216	2.527	2.554

Som vi ser har samlet deltakelse økt noe i forhold til i 2001. Dette skyldes flere fartøy mellom 8 og 9,9 meter.

Tabellen nedenfor viser fylkesvis fordeling av antall deltakende fartøy i maksimalkvoteordningen samt fangst ved utgangen av april, sammenlignet med samme tidspunkt tidligere år.

Tabell 9:

Fylke	Antall:					Landet fangst:				
	1998	1999	2000	2001	2002	1998	1999	2000	2001	2002
Finnmark	218	257	190	305	297	2.556	2.156	1.030	2.692	1.630
Troms	422	535	384	531	536	2.303	2.646	1.366	2.688	2.090
Nordland	718	761	705	803	811	5.639	3.792	2.232	3.740	4.318
NTrøndelag	103	117	113	115	128	363	351	271	331	431
STrøndelag	159	164	168	164	165	500	354	378	497	667
Møre og R	513	507	462	520	517	1.295	1.282	1071	1.086	1.635
Sogn og F	48	82	35	40	70	568	319	219	260	504
Andre/ uoppgitt	149	45	39	49	188	1.077	1.156	1003	1.707	1.291
Sum	2.330	2.468	2.096	2.527	2712	14.301	12.056	7.570	13.001	12.566

I kategorien Andre/uoppgitt er det i 2002 160 fartøy som har uoppgitt registreringsmerke, mens det er 28 fartøy fra fylker sør for Sogn og Fjordane. Dette er langt flere uoppgitte fartøy enn i årene før, og trolig er dette i hovedsak fartøy som driver fritidsfiske.